

A Fővárosi Ítéltábla a **felperes jogi képviselője (felperes jogi képviselőjének címe)** által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek a **alperes jogi képviselője** (1054 Budapest, Rózsa u. 94/B. F/34., ügyintéző: dr. Nagy Gábor László ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve (**alperes jogi képviselőjének címe**) I. rendű alperes, valamint II.rendű alperes neve (**alperes címe**) II. rendű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. május 11. napján hozott 25.G.40.306/2018/10-I. számú ítélete ellen az I. rendű alperes részéről 12. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja. Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 15 nap alatt 25.000 (huszonötezer) forint+áfa, valamint 48.000 (negyvennyolcezer) forint mértékű együttes első- és másodfokú per költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye

I n d o k o l á s

- [1] A felperes és a II. rendű alperes mint adósok, valamint az I. rendű alperes mint hitelező 2007. november 21-én az ÜK.2015/2007 számú közjegyzői okiratba foglaltan ... megnevezésű szerződést (a továbbiakban: szerződés) és annak biztosítására ingatlant terhelő jelzálogszerződést kötöttek, amelynek alapján az I. rendű alperes 104.897,4 CHF-nek megfelelő forint összegű kölcsön folyósítására vállalt kötelezettséget.
- [2] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a szerződés II. Általános rész 1. 3. pontjának „A szerződő felek megállapodnak abban, hogy jelen szerződés szerinti

Kölcsön folyósításának időpontja, valamint az Adós fennálló tartozása tekintetében a Hitelező e célra szolgáló nyilvántartásait és az e nyilvántartásokkal összhangban lévő nyilatkozatait kell mértékadónak és hitelesnek tekinteni a szerződő felek a Kölcsön folyósítása időpontjának és a Kölcsönszerződés alapján, az Adós terhére mindenkor fennálló kölcsön-és járuléktartozása mértékének megállapítása tekintetében elfogadják a Hitelező e célra szolgáló nyilvántartásai tartalmát. Az Adós hozzájárul ahhoz, hogy a jelen okirat alapján, az Adós mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozását, esetleges végrehajtási eljárás indítása esetén is, a Hitelező megbízására az előbbiek szerint közjegyző tanúsítsa. Az Adós ezúton visszavonhatatlan hozzájárulását adja, hogy a Hitelező az általa a mindenkor tartozás ténye és annak összege vonatkozásában tett, közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatával - a Vht. vonatkozó rendelkezései szerint - jelen Kölcsönszerződés végrehajtási záradékkal való ellátását kérje a bíróságtól, amennyiben az Adós a jelen szerződés alapján folyósított Kölcsönt esedékességkor nem fizeti meg és ezáltal a Hitelező követelésének végrehajtás útján történő érvényesítésére kényszerül." szövegrésze érvénytelen a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 209. §-a, valamint a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (továbbiakban: R.) 1. § a), b) és j) pontja alapján. A II. rendű alperest az I. rendű alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelme tűrésére kérte kötelezni. Az I. rendű alperest perköltség megfizetésére kérte kötelezni, a II. rendű alperessel szemben perköltségigényt nem terjesztett elő.

- [3] Az I. rendű alperes érdemi védekezésében arra hivatkozott, hogy a szerződés megkötésekor hatályos, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. LIII. tv. (Vht.) 21. §-a szabályozta azt, hogy egy közjegyzői okiratot mely esetben lehet ellátni végrehajtási záradékkal. A perbeli szerződés tartalmazza a Vht. 21. § (1) bekezdésében felsorolt feltételeket. Előadta, hogy a végrehajtási záradék kiállítását akkor tudja eredményesen kezdeményezni, ha például a felperesi fizetési kötelezettség elmaradása miatt közjegyző előtt felmondja a kölcsönszerződést; a felmondás tartalmazza azt a pontos tőke- és kamatkövetelést, amellyel a felperes tartozik. A közjegyző ennek a követelésnek a meghatározását követően láthatja el végrehajtási záradékkal a kölcsönszerződést. A perbeli szerződés végrehajtási záradékoltatásának alapját nem a szerződés keresettel támadott pontjában meghatározott ténytanúsítvány, hanem a szerződés közokiratba foglalása, majd a követelés felmondás útján történő lejárttá tétele alapozza meg. Mindez azt is jelenti, hogy a szerződést végrehajtási záradékkal akkor is el lehet látni, ha egyáltalán nem tartalmazná a keresettel érintett pontban meghatározott kikötést. A szerződés végrehajtási záradékoltatása helyett dönthet úgyis, hogy peres eljárást kezdeményez a felperessel és a II. rendű alperessel szemben. A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 törvény) és a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (DH2 törvény) megerősítette azt a korábbi törvényi rendelkezést, hogy a kölcsönszerződésekből eredő követelések nyilvántartása a pénzügyi intézetek kizárólagos és egyoldalú hatásköre.
- [4] A II. rendű alperes nyilatkozatot nem tett.
- [5] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetnek helyt adott és döntött a perköltség viselése tárgyában is. Ítéletét azzal indokolta, hogy a fenti kikötés alkalmas a fogyasztó és az I. rendű alperes közötti egyenlőtlenség előidézésére, a fogyasztó

hátrányára az I. rendű alperest olyan előnyhöz juttatja, amely megkönnyíti a fogyasztóval szembeni igényérvényesítési lehetőségét, egyidejűleg megnehezíti a fogyasztó jogai érvényesítését. Az I. rendű alperes nyilvántartásaiban szereplő tartozás összegének vitatása esetére az adott rendelkezés ugyanis egyoldalúan az I. rendű alperest jogosítja a szerződés értelmezése alapján arra, hogy a saját nyilvántartásai alapján határozza meg a követelés összegét és azt közjegyző előtt közokiratba foglaltassa. Ezt a köziratot a szerződéskötéskor hatályos Vht. 21. § (1) bekezdése, a jelenleg hatályos Vht. 23/C. § (1) bekezdése alapján végrehajtási záradékkal lehet ellátni az I. rendű alperes kérelmére. Mivel a felhívott rendelkezés c) pontja szerinti feltételt, a kötelezettség tárgyát, mennyiségét, összegét az I. rendű alperes saját könyvei, nyilvántartásai révén jogosult meghatározni, ezért a rendelkezés a közokirat végrehajtási záradékkal való ellátása esetén alkalmas arra, hogy a felperes és a II. rendű alperes mint fogyasztó terhére a bizonyítási terhet megfordítsa, azaz annak kötelezettsége, hogy a fogyasztó tartozása nem azonos a hitelező könyvei, illetve nyilvántartásai szerinti összeggel, a fogyasztóra hárul. Önmagában az a körülmény, hogy a fogyasztónak kell ezek alapján peres eljárást kezdeményezni az így megindított végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránt, megalapozza az érintett szerződési kikötés tisztességtelen feltételként való megállapítását, mivel ez a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit érintően egyenlőtlenséget eredményez a fogyasztó hátrányára. A fogyasztó ugyanis nem rendelkezik kellő szakértelemmel és apparátussal, és a vitatása esetén indítandó peres eljárás további költséget és terhet ró rá. Az adott rendelkezés tehát a felperesi tartozás összegének kiszámítására a szerződés értelmezése alapján egyoldalúan az I. rendű alperest jogosítja fel, továbbá a bizonyítási terhet - értve ezalatt a bizonyítási kötelezettséget - a fogyasztó hátrányára változtatja meg az I. rendű alperes kimutatásaival, üzleti könyveiben kimutatott tartozás összegével szemben, valamint korlátozza a felperes és a II. rendű alperes igényérvényesítési lehetőségeit és a hitelezőt jogosítja fel annak meghatározására is, hogy a fogyasztó teljesítése szerződésszerű-e. Ezért az érintett rendelkezés az R.1.§ (1) bekezdés a), b), és j) pontja szerint tisztességtelen.

- [6] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. rendű alperes élt fellebbezéssel, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását, a kereset elutasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. Fenntartotta az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatait. Kiemelte, hogy a sérelmezett kikötés a jogszabályoknak megfelel, ezért az ítélet sérti a Ptk. 209. § (6) bekezdésében foglaltakat, valamint ellentétes a Kúria 1/2018. számú gazdasági elvi határozatával. Utalt a Kúria több eseti döntésére (Gfv.VII.30.802/2016/3., Gfv.VII.30.791/2016/3., Pfv.I.21.891/2016/5., Pfv.I.21.783/2016/5., Pfv.22.060/2016/7.), melyben a felperes által megjelölt kikötés tisztességtelenségét nem állapították meg.
- [7] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az I. rendű alperes perköltségben történő marasztalását kérte. Indoklásként a kereseti kérelmében felhozott érveket ismételte meg, valamint hivatkozott további eseti döntésekre, amelyek a perbelivel egyező vagy ahhoz hasonló tartalmú szerződési feltételt tartozáselismerő nyilatkozatként értelmeztek. Kiemelte, hogy az I. rendű alperes fellebbezésében hivatkozott a Kúria Pfv.I.21.783/2016/5. szám alatti ítélete nem bír relevanciával a jelen ügyben, ugyanis az ítélet a Raiffeisen Bank Zrt-vel szemben került meghozatalra, az abban kifogásolt rendelkezés pedig teljesen eltér a támadott szerződéses kikötéstől.
- [8] A Fővárosi Ítéltábla az eljárást az Európai Unió Bírósága (továbbiakban: Bíróság) előtt C-34/18. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig felfüggesztette. Az újraindult

eljárás a jelen ügyszámon folytatódott.

- [9] A másodfokú bíróság a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el.
- [10] A fellebbezés alapos.
- [11] A Kúria az EBH 2018.G.1. számú ügyben arra a következtetésre jutott, hogy a támadott kikötés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntésének jogi indokolásában hivatkozott a Ptk. 242. §-ában, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 206. §-ában, a Vht 21. §-ában, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (Közjegyzői tv.) 111. § (1) bekezdésében és az R. 1. § (1) bekezdés i) és j) pontjaiban írtakra. A BH2018. 146. számon közzétett határozatban és az EBH 2018.G.1. számú határozat [18] pontjában hivatkozott jogszabályi rendelkezések szerint a vitatás joga a felperest megilleti, a per tárgyává tett kikötésnek tehát a Ptk. 207. § (2) bekezdésére figyelemmel sem tulajdonítható olyan tartalom, amely kihatna a felek igényérvényesítési és bizonyítási lehetőségeire, kötelezettségeire. A Kúria az R. 1. § (1) bekezdés b) pontjára alapított tisztességtelenséggel kapcsolatosan kifejtette, hogy az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. A keresettel támadott szerződéses rendelkezés azonban nem tartalmaz az I. rendű alperest a megjelölt körben megillető egyoldalú jogosítványt, nem érinti (nem vonja el) a vele szerződő fél - a felperes - kötelmi jogát arra, hogy az I. rendű alperes szolgáltatásának megfelelőségét megítélje és minősítse (Ptk. 283. §), így a kölcsönszerződés vizsgált pontjának tisztességtelensége ezen a címen sem állapítható meg.
- [12] A támadott rendelkezés nem tartalmaz jogról való lemondó nyilatkozatot sem (BH2018.17.), figyelemmel arra is, hogy a Ptk. 207. § (4) bekezdése, valamint a Ptk. 205/B. § (2) bekezdése értelmében a jogról lemondó nyilatkozatnak kifejezettnak kell lennie és azt kiterjesztően értelmezni nem lehet; az igényérvényesítésről és/vagy bizonyításról való joglemondást külön figyelemfelhívást követően a felperesnek kifejezetten el kell fogadnia, ilyen nyilatkozatot a kölcsönszerződés nem tartalmaz. A felperesnek a fentebb kifejtettek szerint mind peren kívül, mind perben lehetősége van arra, hogy az I. rendű alperes által fennállóként megjelölt felperest terhelő tartozásösszegezését vitássá tegye. A perbeli feltétel csak akkor lehet tisztességtelen a Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján, ha a szerződésből eredő jogokat és kötelezettségeket a fogyasztóval szerződő fél a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg. A Bíróság C-415/11. számú ítéletének [76] pontja értelmében ez az eset akkor áll fenn, ha az a hatályos nemzeti jogban szabályozottnál kedvezőtlenebb jogi helyzetbe hozza a fogyasztót. A támadott kikötés az EBH 2018.G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatban kifejtettekre tekintettel nem alkalmas a tisztességtelenség megállapításához szükséges mértékű egyenlőtlenség előidézésére, ugyanis a hivatkozott Közjegyzői tv., Hpt., Ptk. szabályai alapján a felperes a támadott szerződéses feltétel hiányában is ugyanolyan helyzetben lenne, mint akkor, ha a kikötést a szerződés tartalmazza. (Kúria Gfv. VII. 30.049/2019/9., Kúria Gfv. VII. 30.518/2018/5.).
- [13] A C-34/18. számú, ún.-ügyben a magyar bíróság a banki nyilvántartások alapulvételét előíró

szerződési kikötésekkel kapcsolatos kúriai gyakorlat helyességére kérdezett rá. A Bíróság ítéletében - értelmezve az irányelv Mellékletének 1. pontjának m) és q) alpontját - mindenekelőtt emlékeztetett arra, hogy az irányelv általános szabálya nem minősíti általános jelleggel és minden további ok nélkül tisztességtelennek az egyedileg meg nem tárgyalt olyan szerződési feltételt, amelynek tárgya vagy hatása az, hogy a bizonyítási kötelezettséget a fogyasztó hátrányára megfordítja. A végrehajtási záradék közjegyző általi kiállításával összefüggésben a Bíróság emlékeztetett arra, hogy az irányelvvel nem ellentétes az a magyar szabályozás, amely egy eladó vagy szolgáltató és egy fogyasztó között létrejött szerződésre vonatkozó közokiratot elkészítő közjegyző számára anélkül teszi lehetővé, hogy az említett közokiratot végrehajtási záradékkal lássa el, hogy az előtte folyó eljárásokban sor kerülhetne az említett szerződés kikötései tisztességtelen jellegének vizsgálatára, feltéve, hogy a nemzeti jogszabályokban biztosított jogorvoslatok eljárási szabályai az érintett ügy körülményei között hatékony bírói jogvédelmet biztosítanak a fogyasztónak, aminek a megvizsgálása a nemzeti bíróság feladata. A Bíróság szerint - a végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránt a magyar jog alapján a fogyasztó által megindítható eljárásokra tekintettel - az ügy tárgyát képező feltétel nem tűnik olyannak, amely tisztességtelen módon korlátozná a fogyasztó jogorvoslati lehetőségeit. A Bíróság kimondta továbbá, hogy az irányelv alapján az eladótól vagy szolgáltatótól nem követelhető meg, hogy egy egyébként világosan megfogalmazott szerződési feltétellel kapcsolatban azért nyújtson a fogyasztó számára további információkat, mert e feltétel joghatásai csak olyan nemzeti jogszabályi rendelkezések értelmezésével állapíthatók meg, amelyek nem képezik egységes ítélkezési gyakorlat tárgyát. Egy ilyen kötelezettség ugyanis meghaladná azt, amit az eladótól vagy szolgáltatótól az átláthatósági követelmény keretében el lehetne várni.

- [14] A Bíróság megállapította, hogy azok a feltételek, amelyek feljogosítják az eladót vagy a szolgáltatót annak egyoldalú értékelésére, hogy a fogyasztó a szerződésnek megfelelően teljesítette-e az őt terhelő azon ellenszolgáltatást, amely a tartozás fokozatos törlesztéséből és az ezzel összefüggő költségek megfizetéséből áll, nem tartoznak az irányelv mellékletében potenciálisan tisztességtelenként említett azon feltételek közé, amelyek tárgya vagy hatása az, hogy megadják a jogot az eladó vagy a szolgáltató számára annak megállapítására, hogy az áruk vagy a szolgáltatások megfelelnek-e a szerződésnek. Ez utóbbi feltételek ugyanis csupán az eladó vagy a szolgáltató számára fenntartott azon lehetőségekre utalnak, hogy a fogyasztó részéről a szolgáltatással vagy az áruval kapcsolatban felmerülő kifogás vagy vita esetén egyoldalúan megállapítsa, hogy a saját szolgáltatása megfelel-e a szerződésnek, nem vonatkoznak ugyanakkor annak az eladó vagy a szolgáltató általi értékelésére, hogy a fogyasztó megfelelően teljesítette-e a szerződésből eredő kötelezettségeit.
- [15] A C-34/18. számú ügy befejeződését követően a Kúria arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Bíróság által előírt vizsgálatot az EBH 2018.G.1. számú ügyben a Bíróság által adott szempontokkal összhangban már elvégezte, így erre tekintettel ítélkezési gyakorlatának megváltoztatására nincs szükség.
- [16] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság az R. 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontjának helytelen alkalmazásával minősítette a perbeli kölcsönszerződés keresettel támadott rendelkezését tisztességtelennek, és állapította meg, hogy az korlátozta a felperes jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét, illetve a bizonyítási terhet a felperes számára hátrányosan változtatta meg.
- [17] Ezért a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet elutasította.
- [18] Az I. rendű alperes fellebbezése eredményre vezetett, ezért a felperes köteles a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az első és másodfokú eljárással kapcsolatban felmerült perköltsége megfizetésére,

amely tartalmazza a lerótt fellebbezési eljárási illeték összegét és a jogi képviselő munkadíját, melyet az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és az (5) bekezdése alapján - áfával növelt összegben - állapított meg.

Budapest, 2020. január 16.

Dr. Németh László s.k.
a tanács elnöke

. Molnár Ágnes s.k.. Merőtey Anikó s.k.
előadó bíró

bíró